

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

В.М. Когут, Г.М. Гуль

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

САМОСТІЙНІ ТА КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ
ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

9 клас

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

ББК 74. 268.1Укр
УДК 81'1.075.3
К57

Когут В.М.

К57 Українська мова та література : Самостійні та контрольні роботи для перевірки знань : 9 кл. / В.М. Когут, Г.М. Гуль. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2017. — 88 с.

ISBN 978-966-10-5157-6

Пропонований посібник укладено відповідно до оновленої програми Міністерства освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови та літератури. Він містить по два варіанти самостійних та контрольних робіт до кожної теми 9 класу, які може використати вчитель під час перевірки навчальних досягнень учнів.

Для вчителів-філологів, учнів та студентів педагогічних закладів освіти.

**ББК 74. 268.1Укр
УДК 81'1.075.3**

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

КОГУТ Віра Миронівна, ГУЛЬ Галина Михайлівна

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА
Самостійні та контрольні роботи
для перевірки знань
9 клас

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Донара Пендзей*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку 08.08.2017. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 10,23. Умовн. фарбо-відб. 10,23.

Видавництво “Навчальна книга — Богдан”
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48

office@bohdan-books.com *www.bohdan-books.com*

ISBN 978-966-10-5157-6

9 789661 051576

© Навчальна книга — Богдан, 2017

ПЕРЕДМОВА

Посібник призначений для проведення контрольних та самостійних робіт з української мови і літератури у 9 класах загальноосвітніх навчальних закладів. Він відображає сучасний підхід до тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів і відповідає вимогам оновлених програм з української мови і літератури, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української мови і літератури.

Кожен варіант контрольної роботи з української мови і літератури складається із 9 завдань трьох типів, які відрізняються за рівнем складності.

У завданнях *першого типу* (1–6), що відповідають початковому і середньому рівням навчальних досягнень учнів, необхідно зазначити лише одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих. Перші три тестові завдання української мови перевіряють теоретичні знання учнів. У завданнях 4–6 зроблено акценти на структурних відмінностях простих і складних речень, складних речень із сурядним і підрядним зв'язком; видах складних речень (сполучникових і безсполучникових), засобах зв'язку між частинами речення у складному, межах частин у складному реченні, кількості граматичних основ у ньому; розділових знаках або їх відсутності між частинами складного речення; вмінні знаходити й виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила. За кожну правильну відповідь учень максимально отримує 1 бал.

Завдання другого типу (7–8) відповідають достатньому рівню навчальних досягнень учнів і перевіряють практичні навички.

Завдання на встановлення відповідності (7): до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, треба вибрати один правильний варіант, позначений буквою. Відповідь учень записує в таблицю.

Зразок оформлення правильної відповіді:

	А	Б	В	Г	Д
1		Х			
2	Х				
3			Х		
4				Х	

Тестові завдання (8) сформульовані так, що не містять готової відповіді. Кожен учень повинен вписати свою відповідь у спеціально відведеному для цього місці. Обсяг відповіді обмежено кількістю рядків, що технічно передбачено в кожному варіанті. За правильне виконання завдань дру-

гого типу (7–8) учень може отримати максимально 3 бали (ці бали учитель розподіляє на власний розсуд).

Самостійні роботи з української мови аналогічні контрольним, проте всі завдання тут практичного характеру і замість твору-мініатюри учні повинні зробити творче завдання, виконання якого потребує меншої кількості часу.

Контрольні роботи з української літератури — це літературні диктанти та відповіді на запитання, тестові завдання різних форм, письмові твори.

Самостійні роботи — це тільки літературні диктанти, і побудовані вони у хронології вивчених творів.

Запропоновані завдання для літературних диктантів перевіряють знання тексту твору, котрий вивчається за програмою, теорію літератури тощо, що дає змогу уникнути монотонності та забезпечить постійну й стійку мотивацію учнів до роботи. Завдання сформульовано у формі стверджувального речення, воно максимально коротке, точне і однозначне.

Завдання третього типу (9) відповідає високому рівню навчальних досягнень учнів і є творчим. Оцінюючи це завдання, учитель має враховувати вміння учня обґрунтовувати власні думки, робити узагальнення, використовувати мовні засоби з метою доведення своїх міркувань, зв'язність, завершеність тексту, а також грамотність і охайність творчої роботи. Максимальна кількість балів за творче завдання — 3.

Номери тестових завдань	Максимальна кількість балів
1–6	6 балів
7–8	3 бали
9	3 бали

УКРАЇНСЬКА МОВА

**САМОСТІЙНІ ТА КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ
ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ**

9 клас

Клас _____	Прізвище, ім'я _____	Дата _____	Варіант 1
------------	----------------------	------------	-----------

САМОСТІЙНА РОБОТА №1 (тестові завдання)

Пряма і непряма мова. Складне речення. Складносурядне речення

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Складносурядним є речення у рядку

- А Дбайлива і добра мати-природа завітчала землю голубим рястом і вишневим та яблуневим цвітом, даруючи людям свято.
- Б Тепловій пробіг кронами розквітлих дерев, мов по струнах чутливих арф, і озвалися яблуні та вишні тихою музикою, терпким повітом спогадів.
- В У пошуках істини письменник зазнав немало блукань, і мук, і сумнівів.
- Г Догорів короткий осінній день, схилив свою жовтогарячу голову на повитий серпанком обрій, ніби вкладався спати.

А	Б	В	Г

2. Виберіть речення, у якому слова автора стоять перед прямою мовою (деякі розділові знаки у реченні пропущено).

- А Максим Рильський сказав Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього.
- Б Не з паном крулем, а з власною старшиною я радитимусь, але ніхто не може заборонити мені витягти шаблю відповів Дорошенко.
- В Дім без книг — це тіло без душі говорить усна народна творчість.
- Г З нашої умови нічого не вийшло, оскільки життя створило найкращу поему, у якій кожен знайде щось для себе сказав поет видавцеві.

А	Б	В	Г

3. Допущено пунктуаційну помилку в усіх складносурядних реченнях, окрім

- А Історія нашої мови починається в докняжий період а за часів Київської Русі українська мова виходить на державний рівень.
- Б Горіли бібліотеки і храми, хроніки і книги а слово жило та чекало великої пори.
- В Хто були наші предки і якою мовою вони спілкувалися?
- Г Люди завжди працюють на землі а земля щедро віддячує за це, даючи найдорожче — хліб.

А	Б	В	Г

4. Тире у складносурядному реченні між простими на місці пропуску має бути у реченні

- А Од явора снується довга тінь ... і вечір ліг, як воїн на привалі.
- Б Річки з'єднай ... і встане синє море.
- В Була я щаслива ... але терном поросла моя дорога до того щастя.
- Г Навкруги мене жито половіє ... а в житі купка льону голубо цвіте.

А	Б	В	Г

5. Не треба ставити коми між частинами складносурядного речення (деякі розділові знаки у реченні пропущено) у рядку:

- А Співають ідучи дівчата а матері вечерять ждуть.
- Б Я бреду далі серед високих кущів, серед гілляк, напоєних дощем і вони зрошують мене знову і знову.
- В На осонні порпалися у поросі курчата і грівся сірий великий кіт.
- Г Хліборобові, було, жито хлюпне в душу і льон у ній зацвіте і жайворонок полоскоче.

А	Б	В	Г

6. Виберіть речення із прямою мовою, у якому правильно розставлено розділові знаки.

- А Відомий історик Павло Алеппський після зустрічі з Богданом Хмельницьким написав, — «Не тільки козаки, але й їхні дружини і дочки уміють читати».
- Б Олесь Гончар сказав: «Мова народу — це найбільший національний скарб.»
- В Максим Рильський у вірші «Мова» писав: «Збирайте, як розумний садівник, достиглий овоч у Грінченка й Даля».
- Г «Найперше діло в отця-матері повинно бути, щоб дитину своєю рідною мовою до розуму довести» — писав Пантелеймон Куліш у «Пояснювальній записці» до своєї «Граматики».

А	Б	В	Г

ЗАВДАННЯ НА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

Установіть відповідність: до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний варіант, позначений буквою.

7. Установіть відповідність між поняттями та прикладами речень.

- 1 Складносурядне речення
- 2 Пряма мова
- 3 Репліка діалогу
- 4 Непряма мова

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

- А** Коли одного разу озброєний батько взяв на руки малого сина, а хлопця потягло вхопитися за ефес шаблі, мати сказала йому:
— Виростеш, Мартинку, козаком станеш.
- Б** Люд же свій князь навчав: «Будь у малому вірним — натхнення ж шукай у великому».
- В** Олесь Гончар писав, що «Кобзар» — книга, яку народ український поставив на першому місці серед успадкованих з минулого духовних скарбів.
- Г** У тьмянім світлі ранку все величезне дерево здавалося незвично біло-синім, і тільки верх підсвічувався рожевим ніжним тоном.
- Д** Поволі гроза повзла чорним драконом і, зрідка блимаючи своїми вогненними очима, грізно й незадоволено буркотіла.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ

8. Перебудуйте і запишіть речення, замінивши пряму мову непрямою.

Максим Рильський писав: «Невиможно радісно говорити про титана духу, «вічного революціонера», великого сина великого народу».

---

9. Складіть і запишіть діалог (8-9 реплік, окрім етикетних формул) на тему «Здоровий спосіб життя».

САМОСТІЙНА РОБОТА №1 (тестові завдання)

Пряма і непряма мова. Складне речення. Складносурядне речення

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Складносурядним є речення у рядку

- А Поривний вітер гасав по садах і сердито рвав із дерев пожухле листя, здіймаючи над селом золоту віхолу.
- Б Живе тіло соняшників, пахуче, вкрите золотим пилом, світиться й золотіє, щось промовляє своєю широкою усмішкою.
- В Ти щось зачерпнеш із душі соняшника, а соняшник візьме з твоїх очей допитливості й уважного блиску з зіниць.
- Г На орнаменті ви бачите соняшник і калину, виноград і рожу, барвінок і дубовий листок, вишню і вербичку.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Виберіть речення, у якому слова автора стоять після прямої мови (деякі розділові знаки у реченні пропущено).

- А На це запитання я могла б відповісти коротко: Люблю всі квіти.
- Б Коли академіка Д. Лихачова запитали, у чому він вбачає сенс життя, учений відповів Природа творила людину мільйон років, давайте ж поважати цю роботу.
- В Без верби й калини нема України, — кажуть в народі.
- Г Головний лісничий пояснив: Це остання зупинка лебедів перед польотом через Чорне море.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Правильно розставлено розділові знаки в усіх складносурядних реченнях, окрім

- А Розумна людина завжди знайде спільну мову з іншою розумною людиною, а дурень ніколи не погодиться ні з розумним, ні з дурним.
- Б То вітерець дихне по ниві, то коник в житі засюрчить, то бджілка, радісно злетівши з квітки, задзижчить.
- В Лише зашерхоче десь суха зелена ящірка, пробігаючи в траві і бризнуть врізнобіч з-під ніг коники-ковалі.
- Г Минуло кілька недовгих хвилин — і вони сиділи поруч над водою в гушавині дикого терника на камені.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Тире у складносурядному реченні між простими на місці пропуску має бути у реченні

- А І жмуриться вікнами наша хатина ... і шепче задумливий сад.
- Б Гримнув грім ... і задрижали у хатинці вікна.
- В Зайшла ніч ... але село ще не спало.
- Г Це були веселі гості ... і ми, діти, раділи їм, як світові.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Не треба ставити коми між частинами складносурядного речення (деякі розділові знаки у реченні пропущено) у рядку

- А Важким холодним сном спала земля а високо над нею притаїлись зорі.
- Б Чому схились раптом квіти й принишкла при землі трава?
- В Пшениця валиться йому на плече а з колосків бризкає золоте зерно.
- Г Цілий день пекло, як вогнем, сонце і в місті стояла неймовірна задуха.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Виберіть речення із прямою мовою, у якому правильно розставлено розділові знаки.

- А «Земля дає все і забирає все», — говорили стародавні орачі.
- Б «Земля — мати наша, всіх годує і пестить» — стверджували нащадки орачів.
- В Іван Франко писав про Тараса Шевченка — «Він був сином мужика і став володарем в царстві Духа».
- Г Видатний оратор Цицерон писав: «Краща у світі мета — стати хорошою людиною.»

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

ЗАВДАННЯ НА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

Установіть відповідність: до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний варіант, позначений буквою.

7. Установіть відповідність між поняттями та прикладами речень.

- 1 Складносурядне речення
- 2 Пряма мова
- 3 Репліка діалогу
- 4 Непряма мова

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

- А «Гідність — це мудра влада тримати себе в руках», — зазначав В. Сухомлинський.
- Б — Приз надати цьому воїнові — він гідний моєї уваги! — вигукує в захопленні темпераментний Сулейман.
- В Григорій Сковорода стверджував, що людина повинна займатися у житті тим, що найбільше відповідає її нахилам.
- Г Над Харковом метнуласть огняно-біла блискавиця і, роздерши небо, потрясала місто різким ударом розлютованого грому.
- Д Над запеченим згустком хмари гаснув золотий сніп проміння, і полями, скрадаючись, то там, то тут загойдалися присмерки.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ

8. Побудуйте і запишіть речення, замінивши пряму мову непрямою.

Андрій Малишко, розповідаючи про Сосюру, стверджував: «Він був народжений і покликаний життям для поезії».

---

9. Складіть і запишіть діалог (8-9 реплік, окрім етикетних формул) на тему «Бережіть здоров'я замолоду».
